

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

РАДА

ПОСТАНОВА

18.03.2021

м. Київ

№ Р-8-7

Про Заяву та Резолюцію VIII З'їзду
Федерації професійних спілок

Рада Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Схвалити проект постанови VIII З'їзду Федерації професійних спілок України «Про Заяву та Резолюцію VIII З'їзду Федерації професійних спілок» (додається) та внести його на розгляд VIII З'їзду ФПУ.

Голова ФПУ

Г.В. Осовий

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

VIII З'їзд

ПОСТАНОВА

м. Київ

Проект

**Про Заяву та Резолюцію VIII З'їзду
Федерації професійних спілок
України**

VIII З'їзд Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Схвалити:

– Заяву делегатів VIII З'їзду ФПУ «Припинити наступ на трудові права працівників та профспілок» (додаток 1).

– Резолюцію VIII З'їзду Федерації професійних спілок України «Сучасному поколінню – нові можливості» (додаток 2).

Проект

ЗАЯВА
делегатів VIII З'їзду ФПУ
«Припинити наступ на трудові права працівників та профспілки»

Основні засади діяльності Федерації профспілок України, як представницького об'єднання понад 4 мільйонів працівників, завжди ґрунтувалися на конституційних принципах законності, демократії і справедливості у розбудові України як правової і соціальної держави. Головним інструментом профспілок у відстоюванні трудових прав і соціально-економічних інтересів працівників залишається соціальний діалог з владою і роботодавцями.

У 2019 році реалізуючи своє виборче право переважна більшість профспілчан проголосувала за представників чинної на сьогодні влади, сподіваючись на мир в країні, ефективні економічні реформи, завдяки яким будуть створені умови для її розвитку, збільшення кількості нових робочих місць із гідною заробітною платою, безпечними для здоров'я умовами праці, підвищення стандартів соціального забезпечення.

Два роки поспіль влада, під гаслами ніби то стимулювання економіки, забезпечення балансу інтересів працівників і роботодавців, залучення інвестицій і, так званого, впорядкування діяльності професійних спілок, впроваджує лібералізацію трудового законодавства. В угоду інтересам олігархічного бізнесу та багатонаціональних корпорацій робляться спроби узаконити в Україні рабську працю, урізати права профспілок, як єдиної правозахисної громадської організації у сфері праці!

Неодноразові пропозиції профспілок щодо реформування трудового законодавства шляхом соціального діалогу з підготовки єдиного кодифікованого акту, націленого на баланс інтересів як працівника, так і роботодавця, на платформі Національної тристоронньої соціально-економічної ради залишаються не почутими.

Натомість влада продовжує просувати дерегуляцію трудових відносин на користь роботодавця і шляхом прямої дискримінації трудових прав працівників та позбавлення їх права на профспілковий захист, через внесення змін до Кодексу законів про працю України окремими законопроектами, що порушують норми Конституції України та основоположних міжнародних актів, ратифікованих Україною.

В основу цих законопроектів покладається розроблений ще Урядом Гончарука О.В. проект Закону України «Про працю» (реєстр. № 2708), яким передбачалося, що основні питання трудових відносин між працівником і роботодавцем мають вирішуватися у трудовому договорі, який матиме пріоритет над нормами Закону про працю, а сам проект Закону практично містив частину мінімальних гарантій працівників.

Яскравими прикладами таких законопроектів від влади є: зареєстрований у Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо регулювання деяких питань трудових відносин» (реєстр. № 5054-1) та розроблений Мінекономіки проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо дерегуляції трудових відносин», якими повертаються до бажання проголосити повне саморегулювання трудових відносин, позбавлення профспілок правозахисної функції, чинних законних гарантій для профспілкових активістів, що є шляхом до свавілля роботодавця та легалізації найгірших форм експлуатації працівників.

Аналогічні підходи закладені й у проекті Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (реєстр. № 4303), в якому робиться спроба, в розріз міжнародному досвіду і судовій практиці, легалізувати найгірші форми експлуатації працівників вже діючих в Україні транснаціональних гіг-платформ (Uber, Glovo, Bolt, інші), виокремивши у законодавстві окрему категорію “гіг-працівники” трудові відносини яких регулюються лише гіг-контрактами з резидентами вільної економічної зони «Дія City» та 11 статтями вказаного Закону.

Законопроект позбавляє гіг-працівників гарантій на оплату праці, права на відпустку, безпечні умови праці, захист від незаконного звільнення, на об'єднання у профспілки і на страйк, на укладання колективних договорів і вирішення колективних трудових спорів, а також ним не регулюється для таких працівників фіксований робочий час, не визначається поняття «мінімальна зарплата», створюються умови для надмірної експлуатації, соціальної незахищеності, процесу зменшення на ринку праці робочих місць з офіційним працевлаштуванням і гідною працею та переходу на ілюзорну зайнятість.

Розроблений Мінекономіки законопроект «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» містить норми, які значно звужують зміст та обсяг існуючих гарантій і прав працівників на безпечні і здорові умови праці, їх належний соціальний захист у цій сфері у порівнянні з чинним законодавством, а також не відповідають головним цілям, визначеним в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС щодо покращення рівня забезпечення охорони здоров'я та безпечних умов праці, посилення рівня соціального захисту, посилення можливостей соціальних партнерів та сприяння соціальному діалогу.

Змінами, внесеними Законом України «Про реабілітацію в сфері охорони здоров'я» №1053-IX від 03.12.2020 (вводиться в дію з 30.06.2021р.), до статті 22 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» застраховані особи фактично позбавляються права на отримання допомоги по тимчасовій непрацездатності на загальних підставах у разі настання тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві.

З метою реалізації владних намірів водночас ініціюється позбавлення прав і гарантій діяльності профспілок, як нібито рудименту індустріальної економіки. У разі прийняття законопроекту № 2681 профспілки обмежуються у правах на створення первинних організацій на підприємствах, їм скасовується

фінансування на культурно-масову, фізкультурно-оздоровчу роботи; позбавляються повноважень: сторони соціального діалогу щодо узгоджувальних процедур проєктів законів та інших нормативно-правових актів у сфері трудових та соціально-економічних відносин; правозахисної функції, а також існуючих законних гарантій для профспілкових активістів.

Вже внесено зміни до Податкового кодексу України (Закон № 466-IX), якими зобов'язують десятки тисяч профспілкових організацій регулярно подавати податкову та фінансову звітності, що не відповідає нормам національного та міжнародного законодавства щодо не підконтрольності та не підзвітності профспілок.

Законопроект № 3115 пропонується ліквідувати паритетність в управлінні фондом соціального страхування на випадок безробіття та загалом позбавити сторони профспілок і роботодавців повноцінно здійснювати управлінням цим самоврядним фондом, а законопроект №3663 пропонується ліквідувати Фонд соціального страхування і покласти здійснення його функцій на Пенсійний фонд України.

Багаторічна адміністративно-територіальна реформа метою якої є децентралізації влади задля економічного розвитку регіонів поступово підходить до свого завершення, проте ці процеси призвели до масового вивільнення майже 80 тисяч працівників бюджетної сфери. Прослідковуються намагання знищення наявних профспілкових організацій та створення на їхньому місці «кишенькових», повністю залежних від нового керівництва органів місцевої влади.

Владою реалізуються постійні спроби націоналізувати майно Федерації профспілок України шляхом законодавчих ініціатив (законопроект Мінекономіки «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР»), відкриття кримінальних проваджень, накладення арешту на нього, дезінформації, а також формування негативного образу керівних органів і керівників профспілок, які ніби то наживаються на майні профспілок.

Зазначене не відповідає численним заявам влади про наміри побудувати в Україні демократичну державу європейського зразка та суперечить світовим цінностям щодо дотримання основоположних прав людини на гідне життя і працю, право на об'єднання у профспілки, ігнорує основні принципи та норми Міжнародної організації праці, принижує гідність, права і свободи громадян України.

Залишаються багаточисельними й порушення профспілкових прав з боку роботодавців. Як результат, уже декілька років підряд у щорічному Глобальному індексі прав, що публікується Міжнародною конфедерацією профспілок, Україна потрапляє до найгіршої, 5 групи країн, у яких «відсутні гарантії прав» працівників та профспілок – ситуація в ній є однією з найгірших серед країн Європи.

Констатуючи системність наступу на трудові права працівників і профспілок, усвідомлюючи реальну загрозу руйнації профспілкового руху з боку влади, Делегати VIII З'їзду ФПУ:

- вимагають дотримання суб'єктами законодавчої ініціативи Конституції України та міжнародних актів, ратифікованих Україною, та заявляють рішучий протест просуванню владою у законодавстві інтересів олігархічного бізнесу та багатонаціональних корпорацій;

- закликають усіх працівників, членів професійних спілок та небайдужих громадян України мобілізувати сили та надати відсіч намаганням влади легалізувати для всіх працівників найгірші форми експлуатації та позбавити їх права на профспілковий захист;

- наполягають на відновленні соціального діалогу на всіх рівнях з метою цивілізованого врегулювання соціально-трудова відносин;

- попереджають владу про невідворотність адекватного реагування на ігнорування вимог профспілок.

Проект

РЕЗОЛЮЦІЯ
VIII З'їзду Федерації професійних спілок України
«Сучасному поколінню – нові перспективи»

VIII З'їзд Федерації профспілок України зазначає, що молодь є значною частиною українського громадянського суспільства, якій належить особливе місце у його формуванні та діяльності профспілок України.

На початку 2021 року в Україні молодь віком 14–34 роки становила 10,5 млн осіб. У структурі Федерації профспілок України вона складає 1,38 млн осіб.

У той же час молодь залишається однією з найбільш уразливих в економічному та безправних у соціально-правовому відношенні категорією осіб, маючи при цьому найбільший соціальний, професійний та життєвий потенціал для збалансованого суспільного розвитку.

Сучасна молодь є енергійною, рушійною силою, активним учасником профспілкового руху, солідарних, протестних акцій профспілок. Профспілкова молодь налаштована на саморозвиток, участь в суспільному житті, реформаторські зміни в країні і вже сьогодні долучається до їх реалізації, проводить різноманітні навчальні заходи: від традиційних навчальних семінарів до інтерактивних квестів та вебінарів. Молоді люди успішно співпрацюють з міжнародними партнерами, виграють гранти на навчання та реалізують освітні проекти в Україні, але на шляху до самореалізації, інтеграції в активне громадське життя, розвитку свого потенціалу щодня стикаються з численними проблемами, а саме: отримання якісної освіти, робота за фахом та гідна оплата праці; самореалізація у власній країні, а не за кордоном; погіршення здоров'я та відсутність безкоштовного, гарантованого Конституцією України кваліфікованого медичного забезпечення; створення міцної сім'ї; відсутність ресурсів для поліпшення житлових умов; брак можливостей для культурного розвитку.

У сучасних умовах розвитку та цифровізації суспільних процесів саме молодь активно просуває ідеї диджиталізації та інформатизації профспілкової роботи, організовує інформаційно-агітаційні кампанії у соціальних мережах, спрямовані на захист прав та інтересів людини праці, сприяє підвищенню рівня комунікації між профспілковими організаціями та членами профспілок.

Тому пріоритетним напрямом роботи Федерації профспілок України, її членських організацій має стати молодіжна політика, яка полягає не тільки в прийнятті нормативних документів, а й у фінансуванні молодіжних заходів, що забезпечить професійний та особистісний розвиток молоді у профспілках. Підтримка та сприяння реалізації молоді є умовою збереження кадрового потенціалу країни в цілому і, зокрема, розвитку організацій профспілок та посилення їх ефективності.

Ефективна та результативна молодіжна політика профспілок має передбачати активне залучення молоді в роботу виборних органів усіх рівнів. Будь-які рішення, що ухвалюються на користь молоді, мають відповідати інтересам молоді та враховувати її потреби. Водночас молодь недостатньою мірою представлена у виборних органах профспілок, що нівелює її участь у прийнятті рішень. На жаль, молодіжні ради (комісії) діють тільки у 33 членських організаціях із 70. Так, у всеукраїнських профспілках створено 15 молодіжних організацій, а в складі профоб'єднань – 18. Також у 16 всеукраїнських профспілках є працівники, відповідальні за роботу з молоддю. Серед територіальних профоб'єднань таких організацій 12.

Продовження та удосконалення діяльності Молодіжної ради ФПУ, створення чіткої молодіжної структури у ФПУ та налагодження комунікації між усіма профспілковими молодіжними ланками сприятимуть зміцненню кадрового потенціалу профспілок. Сучасні методи організації роботи з молоддю, на підставі її особистої зацікавленості, дадуть змогу залучати до заходів більше молодих профактивістів та максимально використовувати їх потенціал.

VIII З'їзд Федерації профспілок України вважає за необхідне:

- передбачити в кошторисах профспілок усіх рівнів кошти на роботу з молоддю;
- забезпечувати представництво молоді у виборних органах пропорційно до загальної чисельності молоді у профспілці;
- сприяти включенню до складу кадрового резерву найбільш кваліфікованих молодих профспілкових активістів;
- запровадити у структурі апарату кожної членської організації посаду фахівця з питань роботи з молоддю;
- посилити мотиваційну роботу для залучення молоді в профспілки через використання форм, методів та інформаційних майданчиків, прийнятних для молодого покоління;
- спонукати молодь до активної участі у діяльності профспілкових організацій усіх рівнів, а також створення нових профспілкових організацій, запроваджувати системну роботу з молоддю, з цією метою запровадити всеукраїнський проєкт з підготовки профспілкових органайзерів з-поміж молодих людей;
- формувати нове покоління профспілкових лідерів з-поміж молоді, зокрема шляхом навчання, просвітницької роботи, набуття ключових профспілкових компетентностей і професійної грамотності молодих профспілкових активістів, використання їх інтелектуального та творчого потенціалу;
- забезпечувати організаційну та фінансову підтримку молодіжних ініціатив, системне фінансування реалізації молодіжної політики, запровадити моніторинг розміру фінансування молодіжних рад членських організацій;
- сприяти обранню представників молоді у складі виборних органів профспілок усіх рівнів;

- завершити процес створення молодіжних рад (комісій), інших форм молодіжних об'єднань на всіх рівнях профспілкових структур, посилити їх роль у діяльності профспілок, прийнятті рішень щодо реалізації основних завдань ФПУ та її членських організацій;
- з метою підвищення статусу молодіжних рад серед членських організацій – рекомендувати запровадити практику надання на час каденції голові відповідної молодіжної ради статусу радника голови всеукраїнської профспілки або регіонального профоб'єднання (за посадою);
- підтримувати ініціативну та цілеспрямовану молодь у профспілковому русі та надавати їй можливості для самореалізації у структурі профспілок, створити молодіжну платформу для залучення інтелектуального та творчого потенціалу молодих людей з метою генерації перспективних ідей, спрямованих на розвиток профспілкового руху;
- реалізовувати заходи з протидії безробіттю молоді шляхом впровадження державної програми сприяння молодіжній зайнятості та стимулювання роботодавців щодо забезпечення першим робочим місцем молоді;
- сприяти реалізації державних програм молодіжного житлового будівництва, виконанню заходів зі збільшення їх фінансування;
- створити майданчик для лобіювання та розв'язання молодіжних питань на рівні країни (соціальний діалог з Урядом та парламентом) у вигляді постійної дискусійної платформи «Молодий депутат – молодий профспіловець» (Верховна Рада України – Молодіжна рада ФПУ, Обласна рада – Молодіжна рада регіонального профоб'єднання);
- відновити кількість осіб, які отримують стипендіальне забезпечення, на рівні не менше двох третин і не більше 75% студентів (курсантів невійськових вищих навчальних закладів) денної форми навчання, які навчаються за кошти державного бюджету, без урахування осіб, які отримують соціальні стипендії, про що було зазначено в частині 4 статті 62 Закону України «Про вищу освіту» у редакції до 06.12.2016, а не лише 45%, як визначено в законі зараз. Тобто, 25–28% студентів від загалу (кожен четвертий), які успішно навчаються, втратили право на отримання стипендій;
- сприяти підвищенню розміру мінімальної ординарної академічної стипендії студентам до рівня не менше, ніж розмір прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць, та забезпеченню її індексації в повному обсязі, а також збільшенню кількості бюджетних місць для навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти України.

Молодь – новий подих профспілок!